

Sınıf Öğretmenlerinin Türk Dünyasına Yönelik Tutumlarının İncelenmesi

Onur BATMAZ¹

Öz

Bu çalışma, sınıf öğretmenlerinin Türk Dünyasına yönelik tutumlarının incelenmesi amacıyla yapılmıştır. Tarama modeliyle gerçekleştirilen bu çalışmanın örneklemini basit seçkisiz örnekleme tekniğiyle belirlenmiştir. Çalışmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden ve Yozgat ilinde görev yapan 271 sınıf öğretmeni çalışmanın örneklemini oluşturmaktadır. Veriler Akın, Saraçlı, Kılıç ve Yıldırım (2017) tarafından geliştirilen "Türk Dünyası Tutum Ölçeği" aracılığıyla toplanmış ve SPSS istatistik programıyla analiz edilmiştir. Çalışma sonucunda, sınıf öğretmenlerinin Türk Dünyasına yönelik tutumlarında, en yüksek puana sahip maddenin "Türk Dünyasına yönelik tatil ve tur programları bizi yakınlaştırır.", en düşük puana sahip maddenin ise "Türk Dünyasına yönelik tatil ve tur programlarını takip ederim/katılırım." olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerinin Türk Dünyasına yönelik tutumlarının orta katılıyorum düzeyinde olduğu bulunmuştur. Ayrıca sınıf öğretmenlerinin Türk Dünyasına yönelik tutumlarının cinsiyete göre erkek öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık gösterdiği ancak öğrenim durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermediği bulunmuştur. Sınıf öğretmenlerinin mesleki kıdemine göre Türk Dünyası tutumları ile bilişsel ve duyuşsal alt boyut tutumlarında anlamlı bir farklılığın olduğu, davranışsal alt boyutunda ise anlamlı bir farklılığın olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sınıf Öğretmenleri, Tutum, Türk Dünyası

Examination of the Attitudes of Primary School Teachers towards the Turkish World

Abstract

In this study, it is aimed to examine the attitudes of primary school teachers towards the Turkish World. The sample of this study, which was carried out in the screening model, was determined using the simple random sampling technique. The sample of the study consists of 271 primary school teachers who accepted to participate in the study voluntarily and work in Yozgat. The data were collected through the "Turkish World Attitude Scale" developed by Akın, Saraçlı, Kılıç and Yıldırım (2017) and analyzed with the SPSS statistical program. As a result of the study, in the attitudes of primary school teachers towards the Turkish World, the item with the highest score is "Holiday and tour programs for the Turkish World bring us closer.", and the item with the lowest score is "I follow/participate in vacation and tour programs for the Turkish World." conclusion has been reached. It has been found that the attitudes of teachers towards the Turkish World are at the level of moderate agreement. In addition, it was concluded that the attitudes of the primary school teachers towards the Turkish World showed a significant difference in favor of male teachers according to gender, but did not show a significant difference according to educational status. It has been concluded that there is a significant difference in the attitudes of the Turkish World and the cognitive and affective sub-dimension attitudes of the primary school teachers according to their professional seniority, but there is no significant difference in the behavioral sub-dimension.

Key Words: Primary School Teachers, Attitude, Turkish World

Atıf İçin / Please Cite As:

Batmaz, O. (2022). Sınıf öğretmenlerinin Türk Dünyasına yönelik tutumlarının incelenmesi. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 11(4), 1360-1369.

Geliş Tarihi / Received Date: 04.04.2022

Kabul Tarihi / Accepted Date: 11.07.2022

¹ Dr. – Yozgat Bozok Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, onur.batmaz@yobu.edu.tr

Giriş

Millet olmanın temel gerekliliklerinden olan ortak geçmiş, milleti oluşturan ortak tarih bilincinin oluşmasında ve milli kimliğin gelişmesinde önemli bir etkiye sahiptir (Smith, 2004, s. 12). Milletlerin ortak bir geçmişe sahip olması, onları bir arada tutan temel unsurlardan biridir. Dolayısıyla millete özgü değerlerin, inançların öğrenilmesi, benimsenmesi ve nesilden nesile aktarılması, ortak geçmişe sahip milletler için ayrı bir öneme sahiptir (Aslan ve Avcı Akçalı, 2007, s. 125). Çünkü nesilden nesile aktarılan bu değerler, inançlar ortak geçmişe sahip milletlerin ortak hafızası niteliğindedir. Bu milletlerin ortak hafızalarını unutmamaları ve gelecek nesillere aktarmaları, milletlerin geleceğe daha emin ve sağlam adımlarla ilerlemeleri açısından önemli olduğu düşünölmektedir.

Dünya tarihinde en eski ve köklü bir geçmişe sahip olan milletlerden biri Türklerdir. İlk kez 552 yılında bağımsız bir devlet olan Göktürk Devletiyle Türk adı resmi bir kimlik kazanmış ve devletin ismi Göktürk olarak değil Türk olarak geçmiştir. Türk adına miğfer, güç, kuvvet, olgunluk ağı gibi farklı anlamlar yüklenmiştir. Ziya Gökalp ise, kanun ve nizam sahibi anlamına gelen “türel” ifadesini kullanmıştır (Taşağıl, 2015, s. 43; Kafesoğlu, 2010, s. 44). Yaklaşık 4000 yıllık maziye sahip olan, üç kıtaya yayılan, farklı coğrafyalarda hüküm süren ve dünya tarihinin akışına yön veren Türklerin, günümüzde dünya nüfusundaki oranı azımsanmayacak kadar fazladır. Dünya Türk nüfusu 2000 yılında yaklaşık 183 milyon iken 2025 yılında bu rakamın 300 milyona ulaşacağı tahmin edilmektedir (Kafesoğlu, 2010, s. 41; Özkan, 2007, s. 292). Dünya tarihi içerisinde ayrıacı bir özelliğe sahip olan Türkler, zor iklim şartları karşısında direnç gösteren, savaşçı olan, kabına sığmaz bir yapıya sahip özellikleriyle dünyanın birçok yerine yayılan, büyük ölkü ve idealleri olan dikkat çekici bir millettir (Arslan, 2016, s. 155). Asya, Afrika ve Avrupa kıtalarında 21. yüzyılda dahi Türk milletinin derin izlerinin olduğu görölmektedir (Bayram, 2011, s. 146). Türklerin kültür, eğitim, ekonomi, tarih vb. alanlarda ortak paydada buluşmaları çok önemlidir. Ancak ortak paydada hareket edebilmek için bu alanlarında köprülerin kurulması gerekmektedir (Bay vd., 2017, s. 59). Dolayısıyla aynı soya sahip bir milletin bireylerinin, soydaşlarının sadece buldukları ölkede var olmadığının ve dünyanın farklı birçok yerinde topluluklar halinde varlıklarını devam ettirdiklerinin bilincinde olması gerekmektedir. Bu bilincin gelişmesinde ise bireylerin Türk Dünyası olarak ifade edilen kavramın hangi alanları içerisinde barındırdığını ve Türk Dünyası ölkelerinin, toplulukların birbirleriyle olan ekonomik, sosyal ve siyasi ilişkilerinin nasıl olduğunu bilmeleri ve farkında olmaları son derece önemli görölmektedir (Turgut ve Kaymakçı, 2019, s. 40). Türk Dünyası, günümüz dünyasındaki bağımsız devletlerle, özerk yapılarla, başka devletlerin egemenliğinde yaşayan küçük ya da büyük topluluklarla büyük bir nüfusa sahip olmasıyla geniş coğrafyayı tanımlayan kavram olarak dikkatleri üzerine çekmektedir. Türk Dünyası, bahsedilen geniş bir coğrafyanın karmaşık tarihi de göz önünde bulundurulduğunda mekân ve zaman bağlamında dinamik gerçeklik olarak kendini göstermektedir (Akın, Saraçlı, Kılıç ve Yıldırım, 2017, s. 653).

Türk Dünyası soy, dil ve toprakla birlikte kökleri çok eski tarihe uzanan kültürle alakalıdır. Ancak bunların da daha ötesinde her ne kadar farklı açılımları olsa da siyasi egemenlikle ilgilidir. Siyasi olarak kendi yönetiminde söz sahibi ve bağımsız olan yedi Türk Cumhuriyeti bulunmaktadır. Bağımsız olan Türkiye, Azerbaycan, Kırgızistan, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, Özbekistan, Türkmenistan ve Kazakistan devletleri Türk Dünyasını oluşturmaktadır (Gürsoy-Naskali, 2007, s. 13-14). Türkler bağımsız bu devletlerden başka Gagavuz, Çuvaş Dağistan, Karakalpak, Başkurdistan, Kabarday-Balkar, Tuva (Yakut), Saha, Nahçıvan, Uygur (Doğu Türkistan) olmak üzere 10 özerk cumhuriyette, Dağlık Altay, Karaçay-erkes ve Hakas olmak üzere de 3 muhtar vilayette yaşamaktadır (Topal ve Sezer, 2016, s. 97). Ayrıca Bulgaristan, Yunanistan, İran, Suriye, Irak ve Balkanlar’daki Türklerin varlıklarını devam ettirdikleri bilinmektedir (Bayram, 2011, s. 65-80). Dolayısıyla günümüzde “Türk Dünyası” olarak ifade edilen bu geniş coğrafya Türklerin bağımsızlıklarına ne kadar düşkün bir millet olduğunun da bir göstergesidir (Turgut ve Kaymakçı, 2019, s. 39). Doğanay (1995, s. 132) Türk Dünyasını, 11,2 milyon km²’yi aşan bir alanla birlikte büyük bir siyasi ve coğrafi birlik olarak açıklamış ve bu siyasi ve coğrafi birliğin sınırlarının Adriyatik Denizi kıyılarından Pekin yakınlarındaki Çin Seddi’ne kadar devam ettiğini belirtmiştir. Türk dünyasında birçok alanda kapsamlı işbirliklerinin geliştirilmesi için bu alanda yaşayan Türklerin ortak dil, tarih, kültür ve geleneklerini bilmesi gerekmektedir. Aynı zamanda gelecekte kapsamlı işbirliğinin gerçekleştirilmesi için bu alanın zenginliklerinin, dünyadaki stratejik öneminin ve bu alanda yaşayan Türklerin sahip olduğu birçok ortak değerin gelecek nesillere aktarılması son derece önemli görölmektedir (Kydyralı, 2013, s. 303). Nitekim Atatürk de Türk Dünyasında milli birlik ve beraberlik duygusunun yanı sıra kültür ve dil birliğinin de sağlanması gerektiğini, bunun için de dilimizin ve milli tarihimizin iyi bir şekilde araştırılması gerektiğini belirtmiştir (Saray, 1995, s. 39). Ayrıca Atatürk’ün “Türk Birliğinin bir gün

hakikat olacağına inancım vardır. Ben görmesem bile gözlerimi dünyaya onun rüyaları içinde kapayacağım. Türk Birliği'ne inanıyorum. Onu görüyorum. Yarının tarihi yeni fasıllarını Türk Birliği ile açacak. Dünya sükûnunu bu fasıllar içinde bulacaktır. Türklüğün varlığı bu köhne âleme yeni ufuklar açacak. Güneş ne demek, ufuk ne demek o zaman görülecek.” sözleri Türk Dünyasıyla ilgili ümitlerinin bir kanıtı niteliğindedir (Karakaya ve Öner, 2021, s. 55). Gelecek nesillerin Türk Dünyasına yönelik bilgisi, becerisi ve farkındalığı olan bireyler olarak yetişmeleri için ilkökul döneminden itibaren Türk Dünyasının vurgulanması gerektiği aksi takdirde bu durumun konuyla ilgili yeterli bilgi, beceri ve donanıma sahip olmayan nesillerin yetişmesine sebep olacağı düşünülmektedir (Turgut ve Kaymakçı, 2019, s. 41). Nitekim Çoban ve Temir (2017, s. 113) tarafından akademisyenlerle yapılan çalışmada ülkemizdeki bireylerin çoğunluğunun Türk Dünyasıyla ilgili yeterli bilgisinin olmadığı ve bu eksikliğin giderilmesi için de bilgi, beceri, değer ve farkındalık sahibi bireylerin yetiştirilmesinin temelden olması gerektiği vurgulanmıştır. Bunun da ilkökuldan itibaren öğretim programlarıyla veya farklı yöntem ve tekniklerle öğrencilerin mevcut bilgilerinin zenginleştirilerek Türk Dünyası şuurunun oluşturulmasıyla çözülebileceği belirtmişlerdir. Özey de (1999, s. 330) Türk Dünyasını ancak Türk Dünyası gençliğinin inşa edebileceğini vurgulamıştır. Türk Dünyasındaki devletlerin birbirleriyle yapmış oldukları ekonomik, siyasi ve kültürel ilişkilerin geliştirilmesinde ve devam ettirilmesinde gelecekte ülkenin yönetiminde söz sahibi olacak öğrencilerin Türk Dünyasının kültürel, siyasi, ekonomik ve toplumsal değerlerinin farkında olması son derece önem arz etmektedir. Dolayısıyla Türk Dünyasında farkındalığının yüksek olması gelecek nesillerin hem tarihine hem de kültürel değerlerine sahip çıkması açısından önemli görülmektedir. Öğrencilerin temel bilgi, beceri, tutum ve değerleri ilkökul döneminden itibaren kazanmalarının daha kolay ve kalıcı olduğu düşünülmektedir. Böylece Türk Dünyasına ilişkin farkındalığın gelecek nesillere kazandırılmasında sınıf öğretmenlerine önemli görevlerin düştüğü aşikârdır. Alanyazında Türk Dünyasına yönelik yapılan çalışmalar (Karakaya ve Öner, 2021; Turan, 2021; Turgut ve Kaymakçı, 2019; Çoban ve Temir 2017; Topal ve Sezer, 2016; Gülüm ve Demirok, 2016; Ünal, 2008; Karaçalı, 2012; Ulusoy, 2009) incelendiğinde sınıf öğretmenleriyle ilgili herhangi bir çalışmanın yapılmadığı görülmüştür. Yapılacak bu çalışmayla sınıf öğretmenlerinin Türk Dünyasına yönelik tutumlarının incelenmesi hem bu alandaki boşluğun doldurulması hem de bundan sonra Türk Dünyasıyla ilgili yapılacak çalışmalara katkı sunması açısından önemli görülmektedir.

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Sınıf öğretmenlerinin Türk Dünyasına yönelik tutumlarının incelenmesi amacıyla yapılan bu çalışmada, tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modeli, geçmişte veya halen var olan bir durumun, var olduğu biçimde betimlenmesi amacıyla yapılan araştırma modelidir (Karasar, 2020, s. 109). Bu çalışmada da sınıf öğretmenlerinin Türk Dünyasına yönelik tutumlarının çeşitli değişkenlerle ilişkisinin incelenmesi amaçlandığından tarama modeli kullanılmıştır.

Evren - Örneklem

Çalışmanın evreni, Yozgat ilinde görev yapan sınıf öğretmenlerinden oluşmaktadır. Çalışmanın örneklemini ise, Yozgat ilinde görev yapan, çalışmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden 271 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Örneklem belirlenmesinde basit seçkisiz örnekleme tekniğinden yararlanılmıştır. Basit seçkisiz örnekleme, araştırmaya katılacak katılımcıların evren içerisinden rastgele bir şekilde seçildiği örnekleme tekniğidir (Ekiz, 2015, s. 104). Çalışmanın örneklemine ilişkin bilgiler Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1. Çalışmanın Örneklemine İlişkin Bilgiler

		<i>Katılımcı Sayısı (f)</i>
Cinsiyet	Kadın	122
	Erkek	149
Öğrenim Durumu	Lisans	239
	Yüksek Lisans	32
Mesleki Kıdem	0-5 yıl	32
	6-10 yıl	33
	11-15 yıl	67
	16-20 yıl	41
	20 yıl üzeri	98

Tablo 1 incelendiğinde, katılımcıların cinsiyete göre, 122’si kadın, 149’u erkek; öğrenim durumuna göre, 239’u lisans, 32’si yüksek lisans ve mesleki kıdeme göre, 32’si “0-5 yıl”, 33’ü “6-10 yıl”, 67’si “11-15” yıl, 41’i “16-20” yıl, 98’i de “20 yıl üzeri” olduğu görülmektedir.

Veri Toplama Araçları

Çalışmanın verileri, Akın, Saraçlı, Kılıç ve Yıldırım (2017) tarafından geliştirilen “Türk Dünyası Tutum Ölçeği” aracılığıyla toplanmıştır. Ölçek 25 maddeden ve üç alt boyuttan oluşmaktadır. “Bilişsel”, “Duyuşsal” ve “Davranışsal” alt boyutlardan oluşan ölçek 5’li likert tipinde (Hiç Katılmıyorum, Az Katılıyorum, Orta Katılıyorum, Çok Katılıyorum, Tam Katılıyorum) olup ölçeğin Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı değerleri ise bilişsel boyutta ,859; duyuşsal boyutta ,883; davranışsal boyutta ,835 olduğu görülmüştür. Sınıf öğretmenlerinin Türk Dünyasına yönelik tutumlarının incelenmesi amacıyla yapılan bu çalışmada “Türk Dünyası Tutum Ölçeği”nin Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı değerleri bilişsel boyutta ,889; duyuşsal boyutta ,823; davranışsal boyutta ,867 olduğu bulunmuştur.

Verilerin Analizi

Çalışmaya ilişkin verilerin toplanması için öncelikle Yozgat Bozok Üniversitesi Etik Komisyonundan araştırmanın yapılmasında etik bir sakıncanın olmadığına yönelik etik kurul izni ile gerekli diğer izinler alınmıştır. Araştırmanın verileri, Yozgat ilinde bulunan ilkokullarda görev yapan sınıf öğretmenlerinden çalışma hakkında bilgilendirme yapılarak toplanmıştır. Veriler SPSS istatistik programı ile analiz edilmiş ancak analiz edilmeden önce Kolmogorov-Smirnov test sonuçları, Skewness-Kurtosis değerleri ve Histogram grafikleriyle normal dağılımları incelenmiştir. Verilerin çarpıklık (skewness) değerleri ile basıklık (kurtosis) değerlerinin (-1,5) ile (+1,5) aralıklarının (Tabachnick ve Fidell, 2013, s. 952) içinde olmasından dolayı normal dağılım gösterdiği şeklinde değerlendirilmiştir. Dolayısıyla verilerin analizinde parametrik testlerden t-testi ile ANOVA testleri kullanılmıştır. Ölçeğin düzey aralıkları da “puan aralığı = (en yüksek değer-en küçük değer)/seçenek sayısı” formülüyle 0,80 olarak hesaplanmış ve aralıklar Hiç Katılmıyorum “1,00-1,80”, Az Katılıyorum “1,81-2,60”, Orta Katılıyorum “2,61-3,40”, Çok Katılıyorum “3,41-4,20” ve Tam Katılıyorum “4,21-5,00” şeklinde belirlenmiştir

Bulgular

Çalışmanın bu bölümünde sınıf öğretmenlerinden “Türk Dünyası Tutum Ölçeği” aracılığıyla toplanan verilerin analiz edilmesi sonucunda ortaya çıkan bulgular sunulmuştur. Sınıf öğretmenlerinin Türk Dünyasına yönelik tutum puanlarına ilişkin bulgular Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2. Sınıf Öğretmenlerinin Türk Dünyası Tutum Ölçeği Maddelerine İlişkin Puanları

Maddeler	\bar{X}	s.s.	
Bilişsel Boyut	“Türk Dünyası kavramı hakkında yeterli bilgiye sahibim.”	3,35	,96
	“Türk Dünyası ülkelerinin tamamını bilirim.”	3,40	,95
	“Türk Dünyası ülkelerinin bulunduğu coğrafya hakkında bilgi sahibiyim.”	3,41	,96
	“Türk Dünyası ülkelerinin kültürü hakkında bilgi sahibiyim.”	3,08	,90
	“Türk Dünyası tarihi hakkında yeterli bilgiye sahibim.”	3,05	,90
	“Türk Dili lehçeleri hakkında yeterli bilgiye sahibim.”	2,56	,94
	“Türk Dünyası Edebiyatları hakkında yeterli bilgiye sahibim.”	2,60	,95
	“Türk Dünyası, ülkemiz için Avrupa Birliğine alternatif bir güç olabilir.”	3,62	1,22
Duyuşsal Boyut	“Türk Dünyası ülkelerindeki Türklerin yaşantısını merak ederim.”	3,95	,93
	“Türk Dünyası ülkeleri beni heyecanlandırır.”	3,93	,99
	“Türk Dünyası coğrafyasından gelen biriyle tanıştıgımda onu kendime çok yakın hissederim.”	3,92	,90
	“Türk Dünyasına ait herhangi bir şarkı/müzik dinlediğimde etkilenirim.”	3,91	,93
	“Türk Dünyasıyla ekonomik ilişkilerimizi yetersiz buluyorum.”	3,74	,97
	“Türk Dünyasıyla siyasi ilişkilerimizi yetersiz buluyorum.”	3,58	1,02
	“Türk Dünyasıyla kültürel ilişkilerimizi yetersiz buluyorum.”	3,59	1,02
	“Türk Dünyası ile ilgili yazılı-görsel yayınları yeterli buluyorum.”	2,71	,98
	“Çocuklarımıza Türk Dünyası ile ilgili yeterli bilgi-eğitim verilmektedir.”	2,34	,96
	“Toplumumuzda Türk Dünyası bilincinin oluşmadığını düşünüyorum.”	3,58	,99
“Türk Dünyasına yönelik tatil ve tur programları bizi yakınlaştırır.”	4,10	,82	
Davranışsal Boyut	“Türk Dünyası ile ilgili yazılı yayınları takip ederim.”	2,63	,97
	“Türk Dünyasına yönelik tatil ve tur programlarını takip ederim/katılırım.”	2,25	,98
	“Türk Dünyasına yönelik sanatsal ve kültürel etkinlikleri takip ederim.”	2,53	,99
	“Türk Dünyasına yönelik görsel yayınları (Film, TRT AVAZ, diğer kanallar) sürekli takip ederim.”	2,67	1,09
	“Türk Dünyasından gelen bir kişiyi gördüğümde tanışırım/konuşurum.”	3,28	1,06
	“Sosyal medyada Türk Dünyasına yönelik (arkadaş, web, grup, kurum vb.) iletişim kurarım.”	2,29	1,13

Tablo 2’ye göre, sınıf öğretmenlerinin Türk Dünyasına yönelik tutum puanları incelendiğinde, bilişsel boyutta en fazla (\bar{x} = 3,62) olumlu görüş “Türk Dünyası, ülkemiz için Avrupa Birliğine alternatif bir güç olabilir.”, en az (\bar{x} = 2,56) ise “Türk Dili lehçeleri hakkında yeterli bilgiye sahibim.” maddelerine yönelik

bildirilmiştir. Duyuşsal boyutta, en fazla ($\bar{x}= 4,10$) olumlu görüş “Türk Dünyasına yönelik tatil ve tur programları bizi yakınlaştırır.”, en az ($\bar{x}= 2,34$) ise “Çocuklarımıza Türk Dünyası ile ilgili yeterli bilgi-egitim verilmektedir.” maddelerine yönelik bildirilmiştir. Ayrıca davranışsal boyutta da en fazla ($\bar{x}= 3,28$) olumlu görüş “Türk Dünyasından gelen bir kişiyi gördüğümde tanışırım/konuşurum.”, en az ($\bar{x}= 2,25$) ise “Türk Dünyasına yönelik tatil ve tur programlarını takip ederim/katılırım.” maddelerine yönelik bildirilmiştir.

Sınıf öğretmenlerinin cinsiyet, öğrenim durumu ve mesleki kıdem değişkenlerine göre Türk Dünyası tutum puanlarına ait bulgular Tablo 3'te gösterilmiştir.

Tablo 3. Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyet, Öğrenim Durumu ve Mesleki Kıdem Değişkenlerine Göre Türk Dünyası Tutum Puanları

Değişkenler		n	\bar{x}	s.s.
Cinsiyet	Kadın	122	3,01	,56
	Erkek	149	3,36	,51
Öğrenim Durumu	Lisans	239	3,19	,56
	Yüksek Lisans	32	3,27	,59
Mesleki Kıdem	0-5 yıl	32	3,14	,48
	6-10 yıl	33	2,87	,65
	11-15 yıl	67	3,12	,54
	16-20 yıl	41	3,22	,58
	20 yıl üzeri	98	3,38	,49

Tablo 3'e göre, sınıf öğretmenlerinin cinsiyet değişkenine göre Türk Dünyası tutum puanları incelendiğinde, kadın öğretmenlerinin tutum puanlarının $\bar{x}=3,01$; erkek öğretmenlerin ise $\bar{x}=3,36$ olduğu bulunmuştur. Ayrıca öğrenim durumu lisans düzeyinde olan öğretmenlerin tutum puanlarının $\bar{x}=3,19$; yüksek lisans öğretmenlerinin ise $\bar{x}=3,27$ olduğu görülmüştür. Öğretmenlerin Türk Dünyası tutum puanlarının, 0-5 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenlerde $\bar{x}=3,14$; 6-10 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenlerde $\bar{x}=2,87$; 11-15 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenlerde $\bar{x}=3,12$; 16-20 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenlerde $\bar{x}=3,22$ ve 20 yıl üzeri mesleki kıdeme sahip öğretmenlerde $\bar{x}=3,38$ olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Sınıf öğretmenlerinin cinsiyete, öğrenim durumuna ve mesleki kıdeme göre Türk Dünyası tutum puanlarının “orta katılıyorum” düzeyinde olduğu bulunmuştur.

Sınıf öğretmenlerinin Türk Dünyası ve alt boyutları tutum puanlarına ait bulgular Tablo 4'te gösterilmiştir.

Tablo 4. Sınıf Öğretmenlerinin Türk Dünyası ve Alt Boyutları Tutum Puanları İle Düzeyleri

Türk Dünyası Tutumları	Madde Sayısı	\bar{x}	s.s.	Tutum Düzeyi
Bilişsel Boyut	8	3,13	,73	Orta Katılıyorum
Duyuşsal Boyut	11	3,58	,57	Çok Katılıyorum
Davranışsal Boyut	6	2,61	,80	Orta Katılıyorum
Türk Dünyası Tutumları	25	3,20	,56	Orta Katılıyorum

Tablo 4'e göre, sınıf öğretmenlerinin Türk Dünyası tutum puanlarının ($\bar{x}=3,20$) “orta katılıyorum” düzeyinde olduğu görülmüştür. Öğretmenlerin Türk Dünyası tutumları alt boyutlarından bilişsel boyutun ($\bar{x}=3,13$) “orta katılıyorum”, duyuşsal boyutun ($\bar{x}=3,58$) “çok katılıyorum” ve davranışsal boyutun ($\bar{x}=2,61$) “orta katılıyorum” düzeyinde olduğu bulunmuştur. Öğretmenlerin Türk Dünyasına yönelik duyuşsal alt boyut tutumlarının diğer alt boyutlara göre daha yüksek olduğu söylenebilir. Sınıf öğretmenlerinin cinsiyet değişkenine göre Türk Dünyası ve alt boyut tutum puanlarına ait bulgular Tablo 5'te gösterilmiştir.

Tablo 5. Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Türk Dünyası ve Alt Boyut Tutum Puanlarına İlişkin T-Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Cinsiyet	\bar{x}	s.s.	t	p
Bilişsel Boyut	Kadın	2,87	,77	-5,692	,000
	Erkek	3,35	,63		
Duyuşsal Boyut	Kadın	3,41	,61	-4,314	,000
	Erkek	3,71	,51		
Davranışsal Boyut	Kadın	2,46	,76	-2,808	,005
	Erkek	2,73	,82		
Türk Dünyası Tutumları	Kadın	3,01	,56	-5,345	,000
	Erkek	3,36	,51		

Tablo 5'e göre, sınıf ğretmenlerinin Türk Dünyası ve alt boyutları tutum puanlarının cinsiyet değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan t-testi sonuçlarında, ğretmenlerin Türk Dünyası ve alt boyut tutum puanlarının erkek öğretmenler lehine anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur ($t = -5,692$ $p < ,05$; $t = -4,314$ $p < ,05$; $t = -2,808$ $p < ,05$; $t = -5,345$ $p < ,05$). Bu bulgunun sonuçlarına göre, erkek ğretmenlerin Türk Dünyası alt boyutlardaki tutumlarının ve toplam Türk Dünyası tutumlarının kadın öğretmenlere göre yüksek olduğu söylenebilir.

Sınıf ğretmenlerinin öğrenim durumu değişkenine göre Türk Dünyası ve alt boyut tutum puanlarına ait bulgular Tablo 6'da gösterilmiştir.

Tablo 6. *Sınıf ğretmenlerinin ğrenim Durumu Değişkenine Göre Türk Dünyası ve Alt Boyut Tutum Puanlarına İlişkin T-Testi Sonuçları*

Alt Boyutlar	ğrenim Durumu	\bar{X}	s.s.	t	p
Bilişsel Boyut	Lisans	3,13	,72	-,074	,941
	Yüksek Lisans	3,14	,83		
Duyuşsal Boyut	Lisans	3,56	,58	-,908	,364
	Yüksek Lisans	3,66	,51		
Davranışsal Boyut	Lisans	2,59	,79	-,728	,467
	Yüksek Lisans	2,70	,89		
Türk Dünyası Tutumları	Lisans	3,19	,56	-,690	,491
	Yüksek Lisans	3,27	,59		

Tablo 6'ya göre, sınıf ğretmenlerinin Türk Dünyası ve alt boyutları tutum puanlarının öğrenim durumu değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan t-testi sonuçlarında anlamlı bir farklılığın olmadığı bulunmuştur ($t = -,074$ $p > ,05$; $t = -,908$ $p > ,05$; $t = -,728$ $p > ,05$; $t = -,690$ $p > ,05$). Bu bulgunun sonuçlarına göre öğrenim durumu değişkeninin Türk Dünyası ve alt boyut tutumlarında anlamlı bir farklılığa neden olmadığı söylenebilir.

Sınıf ğretmenlerinin mesleki kıdem değişkenine göre Türk Dünyası ve alt boyut tutum puanlarına ait bulgular Tablo 7'de gösterilmiştir.

Tablo 7. *Sınıf ğretmenlerinin Mesleki Kıdem Değişkenine Göre Türk Dünyası ve Alt Boyut Tutum Puanlarına İlişkin ANOVA Sonuçları*

Alt Boyutlar	Mesleki Kıdem	\bar{X}	s.s.	sd	F	P	Anlamlı Fark
Bilişsel Boyut	0-5 yıl	3,00	,63	4/266	7,437	,000*	B-D B-E C-E
	6-10 yıl	2,71	,76				
	11-15 yıl	2,98	,77				
	16-20 yıl	3,21	,72				
	20 yıl zeri	3,39	,64				
Duyuşsal Boyut	0-5 yıl	3,51	,49	4/266	6,284	,000*	B-E C-E
	6-10 yıl	3,25	,68				
	11-15 yıl	3,49	,55				
	16-20 yıl	3,56	,55				
	20 yıl zeri	3,77	,52				
Davranışsal Boyut	0-5 yıl	2,63	,79	4/266	,756	,555	-
	6-10 yıl	2,38	,92				
	11-15 yıl	2,62	,78				
	16-20 yıl	2,63	,86				
	20 yıl zeri	2,65	,76				
Türk Dünyası Tutumları	0-5 yıl	3,14	,48	4/266	6,262	,000*	B-D B-E C-E
	6-10 yıl	2,87	,65				
	11-15 yıl	3,12	,54				
	16-20 yıl	3,22	,58				
	20 yıl üzeri	3,38	,49				

* $p < ,05$ A: 0-5 yıl B: 6-10 yıl C: 11-15 yıl D: 16-20 yıl E: 20 yıl zeri

Tablo 7'ye göre, sınıf ğretmenlerinin Türk Dünyası ve alt boyut tutum puanlarının mesleki kdeme göre farklılık olup olmadığını tespit etmek amacıyla yapılan ANOVA sonuçları incelendiğinde, bilişsel ve duyuşsal alt boyutlar ile Türk Dünyası tutum puanlarında mesleki kıdem değişkenine göre anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür ($F_{266} = 7,437$ $p < ,05$; $F_{266} = 6,284$ $p < ,05$; $F_{266} = 6,262$ $p < ,05$). Ancak davranışsal alt boyutta ise sınıf ğretmenlerinin mesleki kıdem değişkenine göre anlamlı bir farklılaşmanın olmadığı bulunmuştur ($F_{266} = ,756$). Anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek için yapılan Tukey testi sonucunda bilişsel ve duyuşsal alt boyutlar ile Türk Dünyası tutum puanlarındaki

anlamli farkın mesleki kıdeme göre 6-10 yıl ve 11-15 yıl ile 20 yıl üzeri mesleki kıdemi olan öğretmenler arasında 20 yıl üzeri mesleki kıdemi bulunan öğretmenler lehine olduğu ortaya çıkmıştır. Ayrıca Tukey testi sonucunda bilişsel alt boyut ve Türk Dünyası tutum puanlarındaki anlamli farkın mesleki kıdem değişkenine göre 6-10 yıl ile 16-20 yıl mesleki kıdemi bulunan öğretmenler arasında 16-20 yıl mesleki kıdeme sahip olan öğretmenler lehine olduğu bulunmuştur. Bu bulgu sonuçlarına göre 20 yıl üzeri mesleki kıdeme sahip olan sınıf öğretmenlerin Türk Dünyasına yönelik tutumlarının da yüksek olduğu söylenebilir.

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Sınıf öğretmenlerinin Türk Dünyasına yönelik tutumları incelendiğinde, en yüksek puana sahip maddelerin “Türk Dünyasına yönelik tatil ve tur programları bizi yakınlaştırır.”, “Türk Dünyası ülkelerindeki Türklerin yaşantısını merak ederim.”, “Türk Dünyası ülkeleri beni heyecanlandırır.”, “Türk Dünyası coğrafyasından gelen biriyle tanıştığımda onu kendime çok yakın hissederim.” olduğu bulunmuştur. En düşük puana sahip ifadelerin ise “Türk Dünyasına yönelik tatil ve tur programlarını takip ederim/katılırım.”, “Sosyal medyada Türk Dünyasına yönelik (arkadaş, web, grup, kurum vb.) iletişim kurarım.”, “Çocuklarımıza Türk Dünyası ile ilgili yeterli bilgi-egitim verilmektedir.” olduğu ortaya çıkmıştır. Sınıf öğretmenlerinin Türk Dünyasına yönelik tutumlarında yüksek puana sahip maddelerin duyuşsal alt boyutta yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır. Düşük puana sahip maddelerin de daha çok davranışsal alt boyutta yer aldığı bulunmuştur. Dolayısıyla sınıf öğretmenlerinin Türk Dünyasına yönelik merak, heyecan, etkilenme gibi birçok duygusal tepkiyle çeşitli duygusal bağlar kurduğu ancak bu duygusal bağların uygulamaya aktarılamadığı veya davranışa dönüştürülemediği söylenebilir. Topal’ın (2014) çalışmasında öğrencilerin Türk Dünyasını gezmek istedikleri sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç, çalışmanın en yüksek puana sahip maddesini desteklediği söylenebilir. Akın ve diğerleri (2017) tarafından yapılan çalışma da bu araştırmanın en fazla ve en düşük puana sahip maddeleriyle ilgili bulguyu destekler niteliktedir. Aksoy ve Karaçalı (2015) tarafından yapılan çalışmada da öğrencilerin büyük çoğunluğunun (%90) bağımsız Türk Cumhuriyetlerinden en çok ikisini bildikleri sonucuna ulaşılmıştır. Demirok’un (2019) çalışmasında ise üniversite öğrencilerinin Türk Dünyası algılarından en yüksek puana sahip ifadelerin “A.B.D Türk Birliğine karşıdır. Türk Dünyasının bir olmasını ve birlikte yaşamasını desteklemez”, “Türkiye, Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Türkmenistan, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti kardeş ülkelerdir”, “Türk Dünyası ekonomisi, sanayi ve teknoloji alanına daha fazla yatırım yapıp ekonomik, siyasi ve askeri alanda gelişmelidir”, “Türk Devletleri birlikte olursa Türkler dünya siyasetine yön verecek kuvvete ulaşmaya büyük bir adım atar” olduğu görülmüştür. Ulusoy’un (2009) yaptığı çalışmada öğrencilerin en fazla “Türk Cumhuriyetlerinden bir ülkeye gidip, o ülkedeki kültürel mirası tanımak isterim” maddesine katılım gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca öğrencilerin Türk Dünyasındaki ülkelerden gelen öğrencilerle tanışma ve iletişim kurma isteğinin fazla olduğu, gelen öğrencilerin kültürlerini, yaşantılarını öğrenme ve aynı şekilde onlara kendi kültürünü de anlatma isteğine yönelik bulguların olduğu bulunmuştur.

Sınıf öğretmenlerinin cinsiyete, öğrenim durumuna ve mesleki kıdeme göre Türk Dünyası tutum puanlarının orta katılıyor düzeyinde olduğu bulunmuştur. Erkek öğretmenlerin, kadın öğretmenlere; yüksek lisans derecesine sahip sınıf öğretmenlerin lisans derecesine sahip öğretmenlere ve 20 yıl üzeri mesleki kıdemi bulunan öğretmenlerin de daha az mesleki kıdemi bulunan öğretmenlere göre Türk Dünyası tutum puanlarının yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yüksek lisans derecesine sahip öğretmenlerin tutum puanlarının lisans derecesine sahip öğretmenlere göre yüksek olmasında öğretmenlerin yüksek lisans eğitimi sürecinde yapmış oldukları araştırma faaliyetlerinin etkisi olabilir. Ayrıca mesleki kıdemi 20 yıl üzerinde olan öğretmenlerin de tutumlarının yüksek olmasında çok farklı öğrenci gruplarıyla çalışmış olmalarının etkili olabileceği düşünülmektedir.

Sınıf öğretmenlerinin Türk Dünyasına yönelik tutumlarının orta katılıyor düzeyinde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerin Türk Dünyası tutumları alt boyutlarından bilişsel boyutun orta katılıyor, duyuşsal boyutun çok katılıyor ve davranışsal boyutun da orta katılıyor düzeyinde olduğu bulunmuştur. Sınıf öğretmenlerinin Türk Dünyasına yönelik tutumlarının daha çok duyuşsal alt boyutta olduğu söylenebilir. Demirok (2019) tarafından yapılan çalışmada üniversite öğrencilerinin Türk Dünyası algılarının yüksek düzeyde, sosyo-kültürel algı puanlarının ise orta düzeyde olduğu bulunmuştur. Topal (2014) tarafından yapılan çalışmada da benzer şekilde öğrencilerin Türk Dünyasına ilişkin farkındalık düzeylerinin düşük düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Çoban ve Temir’in (2017) akademisyenlerle yaptığı çalışmada akademisyenler, ülkemizin büyük bir çoğunluğunun Türk Dünyasıyla ilgili yeterli bilgiye sahip olmadığını ve bunun sebebi olarak da Türk Dünyasıyla ilgili yeterli alt yapının oluşturulmadığı

belirtilmiştir. Ayrıca Türk Dünyasına yönelik bilgilerin ilkokuldan itibaren öğrencilere verilmesi gerektiği vurgulanmıştır.

Sınıf öğretmenlerinin Türk Dünyası ve alt boyut tutumlarının cinsiyete göre anlamlı bir şekilde farklılık gösterdiği ortaya çıkmış ve bu farklılığın da erkek öğretmenler lehine olduğu bulunmuştur. Erkek öğretmenlerin Türk Dünyası ve alt boyut tutumlarının kadın öğretmenlerin tutumlarından daha yüksek olduğu ifade edilebilir. Demirok'un (2019) çalışmasında öğrencilerin Türk Dünyasının siyasi algı puanlarında cinsiyete göre anlamlı farklılığın bulunduğu ve bu farklılığında erkek öğrenciler lehine olduğu bulunmuştur. Topal (2014) tarafından yapılan çalışmada da öğrencilerin Türk Dünyası farkındalık düzeylerinin erkek öğrenciler lehine anlamlı bir şekilde farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Sınıf öğretmenlerinin Türk Dünyası ve alt boyut tutumlarının öğrenim durumuna göre anlamlı farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Böylece sınıf öğretmenlerinin Türk Dünyası ve alt boyut tutumlarında öğrenim durumunun anlamlı bir farklılığa sebep olmadığı söylenebilir. Öğretmenlerin yüksek lisans eğitimlerinde Türk Dünyasına yönelik tutumlarını etkileyecek durumların olmadığı ifade edilebilir.

Sınıf öğretmenlerinin mesleki kıdem değişkenine göre Türk Dünyası tutumları ile bilişsel ve duyuşsal alt boyut tutumlarında anlamlı bir farklılığın olduğu, davranışsal alt boyutunda ise anlamlı bir farklılığın olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bilişsel ve duyuşsal alt boyutlar ile Türk Dünyası tutum puanlarındaki anlamlı farkın 6-10 yıl ve 11-15 yıl ile 20 yıl üzeri mesleki kıdemi olan öğretmenler arasında 20 yıl üzeri mesleki kıdemi bulunan öğretmenler lehine olduğu bulunmuştur. Ayrıca bilişsel alt boyut ve Türk Dünyası tutum puanlarındaki anlamlı farkın 6-10 yıl ile 16-20 yıl mesleki kıdeme sahip olan öğretmenler arasında 16-20 yıl mesleki kıdeme sahip olan öğretmenler lehine olduğu görülmüştür. 20 yıl üzeri mesleki kıdeme sahip sınıf öğretmenlerinin Türk Dünyasına yönelik tutumlarının yüksek olduğu söylenebilir.

Çalışma sonuçları kapsamında, sınıf öğretmenlerin Türk Dünyası tutumlarının daha çok duyuşsal boyutta yüksek olduğu görülmüş, öğretmenlerin davranışsal boyut tutum puanlarının artırılmasına yönelik Milli Eğitim Bakanlığı tarafından tatil ve tur programının düzenlenmesi, sanatsal ve kültürel çalışmaların yapılması önerilebilir. Öğretmenlerin Türk Dünyası tutum puanlarının orta katılıyorum düzeyinden daha üst düzeylere çıkarılması için bu bölgelere geziler düzenlenebilir, bu bölgelerde çalışan öğretmenlerle iletişimler kurularak farkındalık sağlanabilir, ilkokul ders kitaplarında daha fazla yer verilebilir. Öğretmenlerin lisans ve lisansüstü eğitim süreçlerinde Türk Dünyasına yönelik derslere yer verilerek onların tutumlarının artırılması sağlanabilir.

Etik Beyan

"*Sınıf Öğretmenlerinin Türk Dünyasına Yönelik Tutumlarının İncelenmesi*" başlıklı çalışmanın yazım sürecinde bilimsel kurallara, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamış ve bu çalışma herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiştir. Gerekli olan etik kurul izinleri Yozgat Bozok Üniversitesi Etik Komisyonu'nun 16.02.2022 tarih ve 30/26 sayılı kararı ile alınmıştır.

Kaynakça

- Akın, C., Saraçlı, S., Kılıç, İ. ve Yıldırım, İ. (2017). Türk Dünyası tutum ölçeği. *Electronic Turkish Studies*, 12(30), 649-664.
- Aksoy, B. ve Karaçalı, H. (2015). 7. Sınıf öğrencilerinin zihin haritasında Türk Dünyası algısı. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2015(4), 1-14.
- Arslan, S. (2016). Türk Dünyasının birlikteliğinde kültürün rolü. *Turkish Studies*, 11(2), 149-216.
- Aslan, E. ve Avcı Akçalı, A. (2007). Kimlik sunumu olarak tarih eğitimi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22, 125-132.
- Bay, E., Alimbekov, A., Mete, M., Cücük, E. ve Yokuş, E. (2017). Türk Dünyası birliği algısı. *Garzi Akademik Bakış*, 11(21), 55-85.
- Bayram, H. (2011). *Sosyal bilgiler öğretiminde Türk Dünyası* (Yüksek Lisans Tezi). Niğde Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde.
- Çoban, A. ve Temir, M. (2017). Sosyal bilgiler müfredatında Türk dünyası konusu ve dış politikamıza etkilerine ilişkin akademisyen görüşleri. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(18), 105-115.
- Doğanay, H. (1995). Türk Dünyasının siyasi sınırları. *Doğu Coğrafya Dergisi*, 1(1), 132-154.
- Ekiz, D. (2015). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Anı Yayınları.
- Gülüm, K. ve Demirok, U. (2016). Sosyal bilgiler müfredat programlarında Türk dünyası ile ilgili konuların analizi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Avrasya Özel Sayısı-Aralık*, 318-329.

- Gürsoy-Naskali, E. (2007). *Türk Dünyası'nın tanımı*. N. Öztürk ve A. Satan, (Ed.). İçinde Türk Dünyasının Problemleri ve Çözüm Önerileri (s. 13-16). İstanbul: IQ Kültür Sanat Yayıncılık.
- Kafesoğlu, İ. (2010). *Türk milli kültürü*. İstanbul: Ötügen Neşriyat.
- Karaçalı, H. (2012). *7. sınıf öğrencilerinin zihin haritasında Türk Dünyası algısı* (Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Karakaya, G. ve Öner, S. (2021). Türkçe ve Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının Türk Dünyası algılarının incelenmesi. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 10(Özel Sayı), 53-70.
- Karasar, N. (2020). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Kydyralı, D. (2013). Ortak tarih bilincine doğru. *Yeni Türkiye: Türk Dünyası Özel Sayısı*, 9(53), 302-304.
- Özey, R. (1999). *Dünya platformunda Türk dünyası: ülkeler, insanlar ve sorunlar*. İstanbul: Aktif Yayınevi.
- Özkan, N. (2007). *Türk dilinin yurtları*. Ankara: Akçağ Basın Yayın.
- Saray, M. (1995). *Atatürk ve Türk Dünyası*. Ankara: Atatürk Dil ve Tarih Yüksek Kurumu.
- Smith, D. A. (2004). *Millî kimlik* (Çev. Bahadır Sina Şener). İstanbul: İletişim Yayınları.
- Tabachnick, B. G. ve Fidell, L. S. (2013). *Using multivariate statistics*. Boston: Allynand Bacon.
- Taşoğlu, A. (2015). *Kök tengeri'nin çocukları*. İstanbul: Bilge Kültür Sanat Yayınları.
- Topal, E. (2014). *Üniversite Öğrencilerinin Türk Dünyası Coğrafyasına İlişkin Farkındalık Düzeylerinin Belirlenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Uşak Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uşak.
- Topal, E. ve Sezer, A. (2016). Üniversite öğrencilerinin Türk Dünyası coğrafyasına ilişkin farkındalık düzeylerinin belirlenmesi. *Marmara Coğrafya Dergisi*, (33), 96-113.
- Turan, R. (2021). Ulu ataların izinde: Türk Dünyası ortak Türk tarihi ders kitabında tarihi şahsiyetler. *Journal of Institute of Economic Development and Social Researches*, 9(29), 68-86.
- Turgut, T. ve Kaymakçı, S. (2019). Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının Türk Dünyasına ilişkin bilişsel yapılarının incelenmesi. *Türk Dünyası İncelemeleri Dergisi*, 19(1), 37-86.
- Ulusoy, K. (2009). İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Türk Dünyası ve Türk Cumhuriyetlerine yönelik tutum ve düşünceleri. *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, (26), 357-377.
- Ünal, F. (2008). *İlköğretim 7. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersi Yurdumuzun Komşuları ve Türk Dünyası Ünitesinde Geçen Haritaların Kullanılabilirlik Düzeyi* (Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

EXTENDED ABSTRACT

The common past, which is one of the basic requirements of being a nation, has an important effect on the formation of the common historical consciousness that constitutes the nation and the development of national identity (Smith, 2004, p. 12). The fact that nations have a common past is one of the basic elements that hold them together. Therefore, learning, adopting and transferring national values and beliefs from generation to generation has a special importance for nations with a common past (Aslan & Avcı Akçalı, 2007, p. 125). It is very important for Turks to meet on a common ground in fields such as education, culture, economy and history. However, in order to act on a common ground, it is necessary to build bridges in the fields of education, language, history and economy (Bay et al., 2017, p. 59). Therefore, individuals of a nation with the same ancestry should be aware that their cognates do not only exist in the country they are in, and that they continue to exist as communities in many different parts of the world. In the development of this awareness, it is considered important for individuals to know which areas the concept expressed as the Turkish World covers, and the social, political and economic relations of the countries and communities that make up the Turkish World (Turgut & Kaymakçı, 2019, p. 40). It is extremely important for the students, who will have a say in the country's management in the future, in the development and continuation of the cultural, political and economic relations that the states in the Turkish World have with each other, to be aware of the cultural and economic values of the Turkish World. Therefore, high awareness in the Turkish World is considered important in terms of protecting both the history and cultural values of the next generation. The most important task in educating students who will be the architects of the future falls to the teachers. It is thought that it is easier and permanent for students to acquire basic knowledge, skills, attitudes and values from the primary school period. Thus, it is obvious that primary school teachers have an important role in raising awareness of the Turkish World to future generations.

In this study, which was conducted to examine the attitudes of primary school teachers towards the Turkish World, the scanning model was used. The survey model is a research model that aims to describe a past or present situation as it exists (Karasar, 2020, p. 109). The sample of the study consists of 271 primary school teachers who work in Yozgat and agree to participate voluntarily in the study. Simple random sampling technique was used to determine the sample. Simple random sampling is a sampling technique in which the participants to participate in the research are randomly selected from the universe (Ekiz, 2015, p. 104). The data of the study were collected through the "Turkish World Attitude Scale"

developed by Akın, Saraçlı, Kılıç and Yıldırım (2017). The obtained data were analyzed with the SPSS statistical program.

When the attitudes of the primary school teachers towards the Turkish World are examined, the item with the highest score is "Holiday and tour programs for the Turkish World bring us closer." found to be. The statement with the lowest score is "I follow/participate in holiday and tour programs for the Turkish World." turned out to be. It was concluded that the items with high scores in primary school teachers' attitudes towards the Turkish World were included in the affective sub-dimension. It was also found that items with low scores were mostly included in the behavioral sub-dimension. In Topal's (2014) study, it was concluded that the students wanted to travel the Turkish World. The study by Akın et al. (2017) supports this finding of the research. In the study conducted by Aksoy and Karaçalı (2015), it was concluded that approximately 90% of the students knew only two of the independent Turkish Republics.

It has been concluded that primary school teachers' attitudes towards the Turkish World are at the level of moderate agree. Among the sub-dimensions of teachers' attitudes towards the Turkish World, it was found that the cognitive dimension was at the level of moderate agree, the affective dimension was at the level of agree very much, and the behavioral dimension was at the level of moderate agree. In the study conducted by Demirok (2019), it was found that university students' perceptions of the Turkish World were at a high level, while their socio-cultural perception scores were at a moderate level. In the study conducted by Topal (2014), it was concluded that the students' awareness of the Turkish World was at a low level.

It has been revealed that the Turkish World and sub-dimension attitudes of primary school teachers show a significant difference according to gender, and it has been concluded that this difference is in favor of male teachers. It can be stated that male teachers' attitudes towards the Turkish World and sub-dimensions are higher than that of female teachers. In Demirok's (2019) study, it was found that there was a significant gender difference in the political perception scores of the Turkish World of the students, and this difference was in favor of male students. In the study conducted by Topal (2014), it was concluded that students' awareness of the Turkish World differed significantly in favor of male students.

It has been concluded that primary school teachers' attitudes towards the Turkish World and its sub-dimensions do not differ significantly according to their educational status. Thus, it can be said that primary school teachers' educational status does not cause a significant difference in their attitudes towards the Turkish World and its sub-dimensions.

It has been concluded that there is a significant difference in the attitudes of the Turkish World and the cognitive and affective sub-dimension attitudes according to the professional seniority variable of the primary school teachers, while there is no significant difference in the behavioral sub-dimension. It can be said that the attitudes of primary school teachers who have more than 20 years of professional seniority towards the Turkish World are high.